قار ـ مۇز سالتاناتى قۇتتى بارىس جىلى

بولاشاققا بىرگە اتتانايىق

(باسى 2 ـ بەتتە)

جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىندا، ۋلى قورعاننىڭ ئىشى ـ سىرتىندا قار ـ مۇز الاڭىنا شەپ، قىسقى سپورتتىڭ قىزىعىنا باتقان ادامدار بارعان ساين كوبەيدى. «2020 جۇڭگو شاڭگى تەبۇ كاسىپ سالاسى اق تەستى كىتابىندا» 2020 ـ جىلدان 2021 ـ جىلعا دەيىن شاڭگى تەبۇشىلەردىڭ ەل ىشىندەگى شاڭگى الاڭىندا ورتاشا شاڭگى تەبۇ سانى 2019 ـ جىلداعى 1.6 ەسەتتەن 1.91 ەسەتكە جوعارىلاعاندىعى كورسەتىلدى.

2021 ـ جىلى 12 ـ ايدىك 19 ـ كۈنى 8 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك بۇقارالىق قار ـ مۇز ماۋسىمىن باستاۋ سالتى حۇبەيدا وتكىزىلدى. 2014 ـ جىلدان باستاپ وتكىزىلىپ كەلە جاتقان وسى بۇقارالىق قار ـ مۇز جارىسى قيمىلى باستالۋ سالتىن تۇڭعىش رەت ورتا بولۋك وڭىرىندە وتكىزدى. 7 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك بۇقارالىق قار ـ مۇز ماۋسىمى كەزىندە، بۇكىل ەلدە وتكىزىلگەن بۇقارالىق سپيا-تسىندىعى قار ـ مۇز جارىسى قيمىلى 1200 الاڭدا اشىلىپ، قاتناسۋ كولەمى 100 ميللىون ادام ـ رەتتەن استى.

باح بىلاي دەپ قارادى: 300 ميللىون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۋعا باستاۋ الەمدىك قىسقى دەڭگەيدەگى تابيعي مۇز-قار كورتىندىلارىن پايدالانۋ ارقىلى 300 ميللىون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۋعا باستاۋ الەمدىك قىسقى سپورتتىڭ ورىس-تەتىلۇتىن تىڭ بەلەسكە كوتەرەدى.

300 ميللىون ادامدى قار ـ مۇز سپورتىنا قاتىناسۋعا باستاۋ جۇڭگونىڭ بەرگەن ايبىندى ۇلەسى، 7 جىل قۇلشىنۋ ارقىلى ارماندى شىندىققا اينالدىرىدى. بۇل باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ بالالاردىڭ جۇرەگىنە قار ـ مۇز سپورتىن قىزۋ ءسۇيۇدىڭ ۇشقىنىن تاستاعان نقلاستى سۇيسپەنشىلگىن جانە بولاشاقتى بەتكە الىپ جۇڭگونىڭ قار ـ مۇز سپورتىن جالپى استىرۋ دارەجەسىن جوعارىلاتۋداعى ستراتەگيالىق تولعامىن تولىق ايگىلەدى.

بولاشاققا بىرگە اتتانۋ ــــ

100 ـ جىلدا بولماعان ۇلكەن وزگەرىستى ارقاۋ ەتە وتىرىپ، باس شۇجيدىڭ ولىمپيادا جونىندەگى بايىمداۋلارى ادامزات تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا ۇستانىمنا مايەكتى مازمۇن ۇستەدى

"ءبىز شىن كوڭىلمەن دۇنيە جۇزىنە ولىمپيادانىڭ سالتاناتتى جينالسىن تارتۋ ەتەمىز. دۇنيە ءجۇزى جۇڭگودان ءۇمىت كۇتۇدە، جۇڭگو دايىندالىپ بولدى". 2022 ـ جىلعى جاڭا جىلدى قۇتقتاۋ سوزىندە مەملەكەت ءتوراعاسى شي جينپيڭ دۇنيە جۇزىنە اشىق جاريالادى.

"ءبىز بولاشاققا بىرگە اتتانايىق!". ءتوراعا شي جينپيڭ دۇنيە ءجۇزىن قول ۇستاسا وتىرىپ كورگەم بولاشاقتى بىرگە جاراتۋعا ۇندەدى ءارى بەيجيڭ 2022 ـ جىلعى قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق ۇرانى "بولاشاققا بىرگە اتتانايىقتىڭ" ەڭ جاقسى "جارشىسىنا" اينالدى.

قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋگە دايىندالۋ قىزمەتىن 5 ـ رەت ناقتى ورىندا تەكسەرۋ بارىسىندا باس شۇجي شي جينپيڭ اسكەرلەنىپ تۇرىپ بىلاي دەدى: "بەيجيڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن، مۇگەدەكتەر قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن ءساتتى وتكىزۋ ۇلتتىڭ ۇلى گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋ سەنىمىن كۇشەيتىپ قالماستان، دۇنيە جۇزىنە جارقىن، باي ـ قۇدىرەتتى، اشىق، ۇمىتكە تولعان مەملەكەت وبرازىن دا ايگىلەيدى. بۇل تاريحقا ايقىن بەلگى قالدىرادى، دۇنيە ءجۇزى جۇڭگو جولى جونىندە شت جاڭا تانىمعا يە بولادى".

2022 ـ جىلعى دۇنيە جۇزىلىك ەكونوميكا تالقى منبەرى بەينە ەكران ماجىلىسىنە قاتىناسپ ءارى لەكسيا سويلەگەن كەزدەگى سياقتى ءتوراعا شي جينپيڭ باسپەن كەزدەسكەندە تاعى دا "كىشكەنە كەمە" مەن "ۇلكەن كەمەنىڭ" جاندى مسالى ارقىلى ءارقايسى ەلدىڭ تاعدىرلاس ەكەندىگىن، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدىڭ ماڭىزدى تاقىرىبىن ىشكەرىلەي ءتۇسىندىردى.

"دۇنيە جۇزىندەگى ءار ەلدىڭ 190-نان استام كىشكەنە كەمەدە تۇرعانىنان گورى، ءبىر ۇلكەن كەمەدە بىرگە تۇرىپ، اناعۇرلىم كوركەم بولاشاققا بىرگە يە بولعانى ابزال".

"جۇڭگو جاق ولىمپيادا سپورتى جانە ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدى ىلگەرىلەتۋ ءۇشىن تىڭ دا اناعۇرلىم زور ۇلەس قوسادى"، ـ دەدى ءتوراعا شي جينپيڭ باتقا.

"بولاشاققا بىرگە اتتانايىق" دەگەن قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ نەگىزگى تاقىرىبىنداعى "اناعۇرلىم تەز، اناعۇرلىم ورەلى، اناعۇرلىم قۇاتتى ــــ اناعۇرلىم ىنتىماقتى بولۇداي" ولىمپيادا اقىلياسىنا جۇڭگو تۇسىندىرمەسىن ازىرلەپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ كوركەم بولاشاقتى بىرگە جاراتۋداعى ورتاق ارمانىن ايگىلەدى، سوندای ـ اق جۇڭگونىڭ ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۇدى ىلگەرىلەتۋدەگى ءرى ءىل جاۋاپكەرشىلگىمەن ۇادەلەسكەندەي ـ اق ءبىر جەردەن شىقتى. ول ۇران، سوندای ـ اق پوزيتسيا، ونان دا ماڭىزدىسى، ارەكەت جوباسى.

"2022 ـ جىلعى بەيجيڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى ءبىر ماڭىزدى ءسات بولماق، بەيبىتشىلىك، دوستىق جانە ىنتىماق رۋحىمەن دۇنيە ءجۇزىن ءبىر اراعا ۇيىستىرادى"، ـ دەدى باح «ولىمپيادا شولۋ» جۇرناللىنا جازعان ماقالاسىندا.

"سەن ەكەۋىمىز تىلەكتەسپىز، جەر شارى قىستاعىندا بىرگە تۇرامىز. ارمان ءۇشىن ساپار شەگىپ، بەيجيڭدە باس قوستىق. كەل، دوسىم، قولىڭدى اكەل. سەن ەكەۋىمىز تىلەكتەسپىز، ماڭگى ءبىر وتباسىنىڭ ادامىمىز ...".

2008 ـ جىلى بەيجيڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ باستالۋ سالتىنداعى «سەن ەكەۋىمىز» ءانى جەر شارى قىستاعى تۇرعىنداريىنىڭ بەيبىتشىلىككە، دوستىققا بولعان ارمانىن جەتكىزدى.

"ءبىز تاعى كەزدەسەرىمىز دەپ، قول بۇلعاپ تىلەك ايتقانمىن، اسىعا كۇتكەن جۇرەك ءلۇپىلمدى، قاشاندا ەستي الاسىڭ..." قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى ءانى "بەيجيڭدە كەزدەسەيىك" ادامداردىڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىنا بولعان جىلى ەستەمەسىن قايتا ويانتتى.

2022 ـ جىلى "قوس ولىمپيادا قالاسى" بەيجيڭ قۇشاعىن ايقارا اشىپ، قىسقى ولىمپيادا ۋادەسىنە كەلگەن دۇنيە جۇزىنىڭ قار ـ مۇز سايكالقتارىن قارسى الماق.

بەيجيڭ ءسىزدى قارسى الادى، بەيجيڭدە كەزدەسەيىك!

(شىنحۇا اگەنتتىگىنىڭ 2 ـ ايدىك 2 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)

سان مىڭداعان وتباسىنىڭ باس قوسۋ جولىنا قورعاۋشى بولدى

□ **انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ تىلشىلەرى لۇ فىڭباۋ، ما ينيك، سو رۇڭجى**

1 ـ ايدىك 31 ـ كۇنى جاڭا جىلعا قاراعان ءتۇن، سان مىڭداعان وتباسى باس قوسىپ جاتقان ساتتە، ۇوكزال، اۋەجاي سياقتى جولاۋشى تاسىمالى سالاسىنىڭ قىزمەتكەرلەرى اۋەلگى-دەي قىزمەت ورىندارىنان تاپجىلماي، بۇقارانىڭ امان ـ ەسەن، ءساتتى تۇرده اۋلعا قايتۋ جولىنا اتتانۋدى قامتاماسىز ەتتى.

كوكتەم مەرەكەسى تاسىمالدان بەرى ءۇرىمجى ۇوكزالىنا كىرىپ ـ شىعاتىن جولاۋشى ءبىرشاما كوپ بولدى، جاڭا جىلعا قاراعان كۇنى كادىمگىدەي 25 مىڭ ادام ـ رەت مولشەرىندە جولاۋشى ساپار شەكتى، جولاۋشىلاردىڭ ۇوكزالعا تارتىپپەن كىرۋدە، پويەز كۇتۋدە، پويەزعا وتىرۋدىڭ جاعداي جاساۋ ءۇرىمجى ۇوكزالىنداعى ءاربىر قىزمەتكەر جونىندە تۇڭعىلدەي سىناق سانالادى. سول كۇنى ساعات 9-دا جۇڭگو تەمىر جولى ءۇرىمجى مەكەمەسى توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ءۇرىمجى ۇوكزالى جولاۋشى تاسىمالى سەحنىنىڭ جولاۋشى تاسىمالى كەزەكشى قىزمەتكەرى جاڭ گوشۋاي قىزمەت ورىنعا كەلىپ، كۇندەگىدەي پويەز كۇتۋ زالىنىڭ ءاربىر ءوڭىرىن تەكسەردى.

"D8806 كەزەكشى پويەزدىڭ بەلەتى باستاپ تەكسەرىلەدى، جولاۋشىلارعا ويداعىداي ۇگىت جۇرگىزىپ، پويەز كۇتۋ قىزمەتىن ورنالاستىرىڭدار، ازدان كەيىن جولاۋشىلاردى بەكەتكە كىرۋگە ويداعىداي ۇيىمداستىرىڭدار". "جولاۋشىلارعا ماسكانى جاقسىلاپ تاعۋدى ەسكەرتۋگە ءمان بەرىڭدەر". قولىنداعى تىلدەسكىدەن توقتاۋسىز سيگنال كەلىپ تۇر، جاڭ گوشۋاي جۇرە ءجۇرىپ جولاۋشىلاردىڭ ءوز اتىندا ۇوكزالعا كىرۋىنە جەتەكشىلىك ەتىپ، جولاۋشىلاردى وتكىزىپ جىبەرۋ ۇاقتىن انىقتاپ، پويەز كۇتىپ تۇرعان جولاۋشىلارعا ماسكاسىن جاقسىلاپ تاعۋدى قايتا ـ قايتا ەسكەرتۋمەن بولدى، قارتتار، اۋىر ايالى ايەلدەر نەمەسە كومەكشى اسپاپقا سۇيەنگەن جۇرگىنشىلەر كەزىكسە، ول دەرەۋ جۇگىرىپ بارىپ كومەكتەسەدى.

بۇل 29 جاستاعى جاڭ گوشۋاي-دىڭ جاڭا جىلعا قاراعان كۇندى پويەز ۇوكزالىندا وتكىزگەن 7 ـ جىلى، جولاۋشىلاردى بەلەتىن تەكسەرتىپ پويەزعا شعۋعا ۇيىمداستىرىپ، جولاۋشىلاردىڭ پويەزعا ءساتتى شىققاندىعىن كورگەندە، ونىڭ جۇزىنە نۇر دا كۇلكى ۇيىرىلدى، "جولاۋشىلاردىڭ كوڭىلدى بەينەدە پويەزعا وتىرىپ، ۇيلەرىنە جاڭا جىل وتكىزگەلى كەتىپ بارا جاتقاندىعىن كورگەندە، ءوزىمدى باقىتتى سەزىنەمىن، دەستەگەندەرىمنىڭ بارلىعى تاتتىدى دەپ ويلايمىن"، ـ دەيدى ول.

جاڭا جىلعا قاراعان كۇنى، ءۇرىمجى دىۇوپۋ حالقارالىق اۋەجايىنىڭ تەرمينال عيمارات-ىنداعى باستىعى ۇداردس مىنالاردى ءبىلدىردى: جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۋ نىسانى جاپىياي تارالعان جاعدايدا جۇڭگو سىندى جاۋاپكەرشىلىكتى ءارى ۇيىمداستىرۋ قابىلەتى بار داياشى ەلدىڭ ءبىر رەتكى حاۋىپسىزدىق، اقاۋسىز، تابىستى قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋدى بۇكىل دۇنيە ءجۇزى باستىعى ۇداردس مىنالاردى ءبىلدىردى: جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۋ نىسانى جاپىياي تارالعان جاعدايدا جۇڭگو سىندى جاۋاپكەرشىلىكتى ءارى ۇيىمداستىرۋ قابىلەتى بار داياشى ەلدىڭ ءبىر رەتكى حاۋىپسىزدىق، اقاۋسىز، تابىستى قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىن وتكىزۋدى بۇكىل دۇنيە ءجۇزى زىنىڭ باقتى. تاكوما قالاسى حالقى بەيجيڭ ولىمپيادا سپورت جارىسىن كورەپ، سپورتشىلاردى جانە بەيجيڭدى قۇتتىقتايدى. قالا باستىعى مۇري مىنالاردى ءبىلدىردى: ءبىز بەيجيڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ تاماشا ۇيىمداستىرىلىپ، اسا تابىستى بولۇدىن ەرەكشە كۇتەمىز ءارى وعان سەنەمىز، مەن جانە وتباسىم، سوندای ـ اق ستەيلاكۇم قالاسىنداعى 6700 تۇرعىن تۇگەلدەي سپورتشىلاردىڭ تارتىمدى بەينەسىن تەلەۇيزوردان كورۇگە اسىعا-دى. 2 قالا باستىعى بارىس جىلىنىڭ بەيبىتشىلىكتى، دوستىقتى جانە ىنتىماقتى نىعايتاتىن جىل بولۇدىن تىلەدى.

جايدا جاڭا جىلدى وتكىزدى. "شىن پەيىلىممەن قىزمەت وتەپ، جولاۋشىلارعا مەيرىم سيلاي السام، ءوزىمدى ماقتانىشتى سەزىنەمىن"، ـ دەيدى ياڭ جيڭ.

كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ءۇرىمجى قالاسىنداعى كىرە اۋتوكولىك شوفەرى جۇ ايگو دەمالعان جوق. ول بۇل كوكتەم مەرەكەسىنىڭ ەرەكشە جاقسى بولعاندىعىن ايتىپ، ءار كۇنى كەلىپ ـ كەتەتىن جولاۋشىلارمەن ءوزارا جاڭا جىل قۇتتى بولسىن ايتىسىپ جۇرگىزىپ بولسىن ايتقان جولاۋشىلار وتە كوپ، كىرە اۋتوكولىگىنىڭ شوفەرى رەتىندە توتەنشە قۇاندىم"، ـ دەدى.

2 ـ ايدىك 2 ـ كۇنى ساعات 11-دە ءۇرىمجى قالاسى ۇشىك ۇكتىۇستىك جولىندا ءبىر كاريا جول شەتىندە كولىك توسىپ تۇردى، جۇ ايگو كولىگىن جاقسىلاپ توقتاتقانىنان كەيىن، كاريانى سۇيەپ كولىككە وتىرعىزدى. قارتتار مەن مۇگەدەكتەردى تەگىن جەتكىزۇ جۇ ايگونىڭ كىرە اۋتوكولىگىن جۇرگىزگەن 14 جىلدان بەرگى ادەتى.

ءتىلشى جۇ ايگودان: جاڭا جىلدا وتباسىڭعالارىڭدىڭ قاسىندا بولماعانىڭا دىشتەي وكىنبەيسىڭ بە؟ ـ دەپ سۇرادى.

جۇ ايگو ويلانىپ الدى دا: "جاڭا جىل، مەرەكە ـ مەيرامدا-ردا بارلىق ادامنىڭ ۇيلەرىنە قايتىپ مەرەكە وتكىزگىسى كەلەدى، تاعى تۇس ـ تۇعاندارعا امانداسا بارعىسى كەلەدى، ءبىز اۋتوكولىك جۇرگىزىپ كوپشىلىكە قولايلىلىق جاراتساق، ول دا جاقسى ءىس ەمەس پە. ونىڭ ۇستىنە بيىل ماعان جاڭا جىل قۇتتى بولسىن ايتقان جولاۋشىلار وتە كوپ، كىرە اۋتوكولىگىنىڭ شوفەرى رەتىندە توتەنشە قۇاندىم"، ـ دەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ءبىرىنشى الاۋگەردەن باستاپ ءاربىر الاۋگەر ءبىر مينۇت جۇگىرىپ، ورتا ەسەپپەن 52 مەترگە جەتكىزەدى. قىسقى ولىمپيادا باقشاسىنداعى الاۋ جەتكىزۇ جولى باقشانى ءبىر اينالادى، جالپى ارالعى 19.5 كيلومەتر، جەتكىزۇشىلەر 370 ادامنان اسادى، ۋاقتى شاماسى مەن 6 جارىم ساعاتقا جالعاسادى. بۇل وسى رەتكى الاۋ جەتكىزۇ جولى ەڭ ۇزىن، الاۋگەرلەرى ەڭ كوپ، ۋاقتى ەڭ ۇزاق بەكەت سانالادى.

بەيجيڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ الاۋ جەتكىزۇى 11 تۇيىق اينالىم سىرتىنداعى جابىق جەتكىزۇ ءوڭىرى مەن ءبىر تۇيىق اينالىم نىسانىدەگى دەربەس جەتكىزۇ ءوڭىرىن قامتيدى، جالپى 1200 الاۋگەر بار، ولار ءار سالا، ءار كاسىپتەن كەلگەن، دەنى ءوز جۇيەسى مەن سالا-سىنداعى كورنەكتى ناتيجەگە قول جەتكىزگەندەر نەمەسە ەلەۋلى ۇلەس قوسقاندار، كەڭ ۇاكىلدىك سيپاتقا يە.

قۇلجا اۋدانى ونيار اۋىلى بولەكەي قىستاعىنان كەلگەن ماھەتجان ءومار 4 ـ الاۋگەر رەتىندە ساعات 13 اينالاسىندا الاۋ جالعاۋعا قاتناستى. "2021 ـ جىلى مەن '1 ـ شىلدە ورەدىنىڭ' يەگەرى رەتىندە بەيجيڭگە كەلگەن ەدىم. 2022 ـ جىلى بەيجيڭ قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسىنىڭ الاۋگەرى رەتىندە استانا-عا تاعى كەلدىم. قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى دۇنيە جۇزىنىكى، بۇگىن الاۋدى قولىما الىپ جۇگىرگەن ساتتە جولدىڭ ەكى جاعالاۋىندا قىزۋار ادامدار دەرلىك بىزگە ماداق جاۋدىردى، قىسقى ولىمپيادا سپورت جارىسى جالعاعان دەنە تاربيە رۇحىن بىزبەن ورتاقتاستى. وسىندای ۇمتىلماس قيمىلعا ات سالىسقاندىعىمدى توتەنشە ماقتانىش سانايمىن"، ـ دەدى ماھەتجان ءومار.

جاڭا جىلدا گۇل بازارىن ارالادى

2 ـ ايدىك 1 ـ كۇنى قالا تۇرعندارى مەن سايا-حاتشىلار اقسۇ قالاسى يگەرشى اۋىلى بۇلىكقورۇك قىستاعىنداعى سۇڭچياۋ گۇل ـ ءشوپ الەمىندە گۇل ـ ءشوپ ساتىپ الۋدا. سول كۇنى ەگىنشىلىك كالەندارى بويىنشا كوكتەم مەرەكەسىنىڭ ءبىرىنشى كۇنى، اقسۇ قالاسىنىڭ تۇرعندارى قالا ماڭىنا ورنالاسقان سۇڭچياۋ گۇل ـ ءشوپ الەمىنە تۇس ـ تۇستان كەلىپ، گۇل ـ ءشوپ ساتىپ الىپ، جاڭا جىلدى جاسىل تۇسپەن ارلەدى. □ **سۇرەتتى انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى زۇۋ ي تۇسىرگەن**